

Et dødsfald: Verner Ljung er gået bort

Lørdag aften d. 27. april, godt et døgn efter at PSFs generalforsamling havde besluttet at nedlægge Produktionsskoleforeningen, gik tidligere konsulent i Produktionsskoleforeningen Verner Ljung efter en længerevarende sygdom bort.

Et arbejdsliv med produktionsskoler

Verner var gennem et langt arbejdsliv tæt knyttet til produktionsskolerne. I 1976 blev han ansat i Bjergsted ved Kalundborg med ansvar for beskæftigelsesområde og bistandsafdeling. I det regi var han med til at omdanne beskæftigelsesprojektet U-77 til Kalundborgegnens Produktionsskole. Sammen med skolens senere forstander Niels Jakobsen blev han senere forfatter på Undervisningsministeriets "Hvidbog for Produktionsskoler", der kom i 1984.

I 1983 flyttede Verner til Korsør og blev her chef for kommunens bistandsafdeling, hvor han også var med til at projektere Korsør Produktionsskole. Sammen med Niels Jakobsen lavede han projektbeskrivelser for flere kommuner, der ønskede at oprette produktionsskoler. I 1986 stiftede de 4 produktionsskoler i det daværende Vestsjællands Amt et fællessekretariat med Verner som konsulent. Senere blev han også konsulent for skolerne i Storkøbenhavn og i Storstrøms

Amt. Det arbejde tog han med sig ind i 'Foreningen for Produktionsskoler og Produktionshøjskoler' (senere Produktionsskoleforeningen), der blev stiftet i 1995.

I Produktionsskoleforeningen blev Verner en uundværlig kapacitet, juridisk såvel som strategisk, og han var en vigtig aktør i de projekter og begivenheder, der har været med til at præge skoleformen. Mødet med de franske produktionsskoler, der bygger på det samme grundlag om praktisk læring og reel produktion i en skolesammenhæng, førte til lærlingeprojektet og senere til lovgivningen om produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse, en uddannelsesmulighed, der følger med ind i FGU. Opbygningen af 2 produktionsskoler i den delte by Mitrovica i det krigshærgede Kosovo i årene 2000-2004 var ikke mindst med til at forny de danske produktionsskoler egen selvforståelse, bare for at nævne et par steder, hvor Verner spillede en afgørende rolle.

Det internationale arbejde

Det internationale arbejde lå i det hele taget Verners hjerte nært, og det var hans internationale netværk, der i 2011 dannede grundlaget for oprettelsen af IPSO: International Production School Organization med medlemsorganisationer fra Finland, Frankrig, Tyskland og Østrig. I 2015 var han med på Sicilien, hvor 4 produktionsskoleværksteder viste sicilianerne, hvad produktionsskoler kan, og hvor han selv brugte tid på at skrive en af sine mange bøger. I 2017 var han i Grønland for

at diskutere mulighederne for grønlandske produktionsskoler.

Produktionsskolen er en bastard

Som den konsulent, der havde kendt produktionsskolerne længst og mest indgående var det Verner, der i forskellige sammenhænge holdt oplæg om skoleformens historie. At produktionsskolerne aldrig blev rigtig anerkendt af det etablerede system, forklarede han således:

”Produktionsskolerne er en bastard i det konventionelle system, en krydsning, der går på 3 ben og kombinerer uddannelse, social indsats og produktion. Alt er modsigelsesfyldt, men hænger alligevel sammen: Vi har en blandet finansiering og mister tilskud i samme øjeblik eleven træder ud. Vi skal forberede til uddannelse og samtidig tage os af dem, der har svært ved at komme i uddannelse. Vi har en stor opgave i at stive de unge af personligt og socialt, men må alligevel fastholde, at det er produktionen og det praktiske arbejde, der er det primære.

Det gælder også vores position: Vi står i et slags ingenmandsland mellem de frie skoler og det formelle system og hælder snart til den ene, snart til den anden side. Men vi har samtidig det bedste af adskillige racer i os! Vi integrerer og anvender elementer fra alt, hvad der er muligt og relevant for at bringe den unge videre. Derfor skal vi også holde fast i det, selvom det etablerede system har det svært med bastarder. Vi har rødder i noget originalt og oprindeligt, nemlig forbindelsen mellem hoveder og hænder. Men det er jo tankevækkende, hvordan dette princip, der ligger så ligefor, ikke har tilstrækkelig klangbund i det etablerede uddannelsessystem!”

De sidste år af hans arbejdsliv, arbejdede Verner på nedsat tid, men blev, helt indtil han med udgangen af 2017 gik på pension, ved med at producere strategiske notater til foreningen. Til det sidste, var han levende interesseret i produktionsskolerne og deres videre skæbne som en del

af den kommende Forberedende Grunduddannelse.

En kunstnerisk begavelse

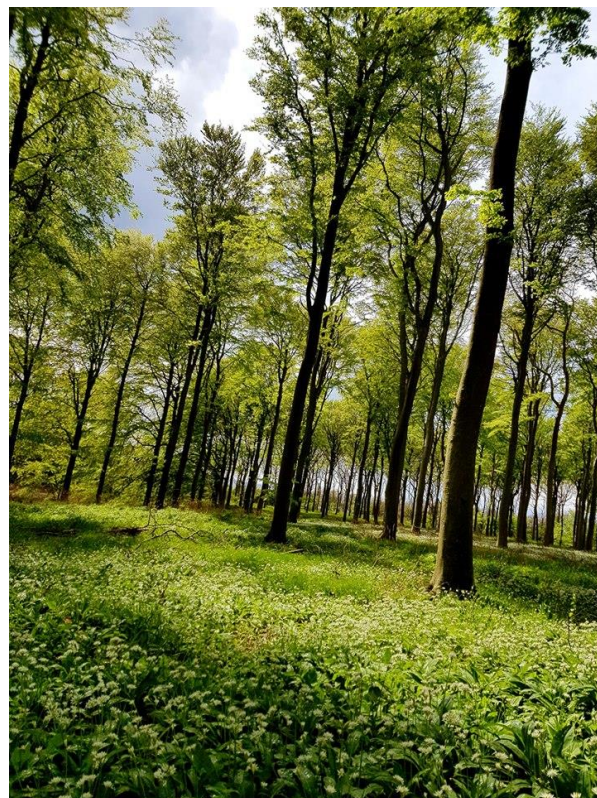
Verner var juridisk og sproglig skarp, når det gjaldt politiske strategier, men han var samtidig en kunstnerisk begavelse, der også brugte sproget til at skrive digte og rejseberetninger. Og hjemme i værkstedet skabte han små og store ’genbrugsskulpturer’ af ting, han fandt på sin vej. Med skulpturerne for det indre blik, forstår man dette sproglige billede af produktionsskolen:

”Hvis man skal realisere ambitionerne om at skabe en god produktionsskole, så må alle de elementer, der skal bruges, vurderes og struktureres på en helt ny måde. Det er som at bygge et hus efter en model af det skæve tårn i Pisa: hver eneste byggesten kommer til at se helt anderledes ud end i et traditionelt hus. Det skal netop ikke være lige, for så bliver det trist og kommer til at ligne det øvrige uddannelsessystem. Det skal heller ikke være så skævt, at det vælter. Men det skal være lige akkurat så skævt, at det kan tilbyde en række unge deres egen – anden – vej til uddannelse.”

En god kollega

Det var måske også den kunstneriske begavelse og fornemmelse for sine omgivelser, der gjorde Verner til den fantastiske gode kollega, han var. Han fornemmede, når noget ikke var i orden, og reagerede straks på det. Han var et varmt menneske, som fulgte meget med i sine kollegaers liv og gøren. Havde man behov for hjælp stod han altid klar med gode ideer og tips, og altid med sit varme karakteristiske smil om munden. Samtidig kunne han med en vis selvironi spøge med sine egne kantede sider.

Om sin personlige tilknytning til produktionsskoleideen fortalte han: "Jeg er opvokset med håndværkstraditionen, forbindelsen mellem hoveder og hænder. Både min far og min bror var murere. De syntes jeg var for langsom og for fummelfingret med det praktiske, så det blev til, at jeg havde hænderne skruet forkert på, og kun kunne bruges som håndlanger. Så da jeg fik gode karakterer i skolen, blev jeg sendt ad gymnasievejen. Jeg måtte nøjes med at bruge hovedet! Men på den måde har jeg altid haft bevidstheden om håndværkstraditionen inde på livet og en naturlig forståelse af det praktiske udgangspunkt i produktionsskolen. Både, at det er et vigtigt aspekt af livet, og at man, når man lærer det i et individuelt tempo, kan komme rigtig langt"

Verner blev bisat fredag d. 3. maj i 'Skovens Katedral'; den nyudsprungne bøgeskov syd for Korsør ved resterne af en langdysse fra yngre stenalder. Den smukke kiste var tegnet af ham selv sammen med hans svigersøn, der efterfølgende havde bygget den. Hans aske vil blive spredt over Storebælt.

Æret være Verners minde.